



Datum
Mei 2024

Onze referentie
45987209

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd	15 mei 2024, 10:00u - 12:00u
Vergaderplaats	Inspectie van het Onderwijs
Aanwezig	AOb, AVS, CNV, LAKS, MBO Raad, NRTO, Ouders & Onderwijs, PO-Raad, VO-raad, Inspectie van het Onderwijs

Agendapunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Er zijn desgevraagd geen aanvullingen of wijzigingen op de agenda.

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: de inspectie) meldt dat er wordt gewerkt aan een herziening van het onderzoekskader. Het is de bedoeling dat dit kader in augustus 2027 in werking treedt. De inspectie wil hierover ook graag het gesprek aangaan met de partijen uit de Ringen.

De inspectie meldt dat er wordt nagedacht over de werkwijze van de Ringen, mede naar aanleiding van de wensen die bij de evaluatie naar voren zijn gekomen. Hieronder valt ook het ontwerp voor toelatingscriteria voor de Ringen.

1a. Conceptverslag Ringen 1 en 2 van 28 februari 2024

Dit betreft het verslag van het Ringen-overleg op ambtelijk niveau van afgelopen februari, waarbij Ring 1 en 2 zijn gecombineerd.

De VO-raad heeft een aanvulling voor pagina 9. Hier staat "De oproep daarbij is om te focussen op nieuwe dingen en niet op herstel". Dit moet zijn "De oproep daarbij is om te focussen op de nieuwe kerndoelen en examenprogramma's en niet op herstel". De secretaris zal dit aanpassen.

De MBO Raad komt terug op de presentatie die door het Kwaliteitsnetwerk mbo is gegeven in het ambtelijk overleg en geeft aan zeer bereid te zijn deze presentatie ook aan de bestuurders te geven.

CNV merkt op dat het vreemd is om het verslag van het ambtelijk overleg vast te stellen in het bestuurlijk overleg. Verder heeft CNV een opmerking gemaakt tijdens het vorige overleg over 'samen optrekken' (pagina 4 "CNV Onderwijs onderschrijft het belang om dit gezamenlijk te doen; het Ringen-overleg is tot nu

Datum

Mei 2024

Onze referentie

45987209

toe vooral een uitwisseling van ervaringen, maar nog niet echt een 'samen optrekken'."). Hier bedoelt CNV: samen optrekken met de inspectie.

De voorzitter geeft aan dat het inderdaad wellicht beter is om het verslag van het ambtelijk overleg schriftelijk vast te stellen. Het verslag is nu verspreid met de andere stukken van dit overleg zodat iedereen er kennis van kan nemen, en het was ook mogelijk om voorafgaand aan het overleg te reageren op het verslag.

1b. Langetermijnagenda Ringen

Ouders & Onderwijs stelt voor om het eerder genoemde onderzoekskader 2027 op de langetermijnagenda te zetten. De secretaris zal dit doen.

De inspectie stelt vast dat de langetermijnagenda veel onderwerpen bevat, dit is in het vorige overleg ook benoemd. Een deel van de onderwerpen zijn niet zozeer inhoudelijke bespreekpunten als wel een verzoek om informatie. De inspectie zal die vragen beantwoorden via factsheets. Mochten daar nog inhoudelijke bespreekpunten uit voortkomen dan kunnen die uiteraard alsnog in de Ringen aan de orde komen.

CNV refereert aan het onderwerp sociale veiligheid dat door NRTO is geopperd. CNV is afgelopen maart naar buiten gekomen met een onderzoek hierover in samenwerking met RTL Nieuws. CNV is van mening dat de onderwijs- en de arbeidsinspectie meer zouden moeten doen. Er lopen gesprekken met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW) echter CNV zou ook graag het gesprek voeren met de inspectie. Niet in dit overleg, maar wel op een ander moment. De voorzitter vraagt, mede naar aanleiding van het gesprek in het vorige Ringen-overleg, of CNV doelt op medewerkers of op studenten en leerlingen? CNV geeft aan nu vanuit de medewerkers te spreken, maar merkt ook op dat er sprake is van een systemische disbalans; alleen al de vraag naar het onderscheid is opmerkelijk. De inspectie merkt op dat er onlangs afspraken zijn gemaakt met de arbeidsinspectie over de werkverdeling, ook om dubbeling te voorkomen. De inspectie zal de Ringen hier na afloop van het overleg schriftelijk over informeren.

AVS constateert dat bij een aantal onderwerpen op de agenda 'Ring 2' staat tussen haakjes, en vraagt of alle genoemde onderwerpen in beide Ringen worden geagendeerd. De secretaris licht toe dat de agenda's voor beide overleggen altijd gelijk zijn; de aanduiding tussen haakjes wijst erop dat een onderwerp in de betreffende Ring als suggestie is genoemd.

1c. Actualiteiten

De inspectie gaat in op de huidige actualiteiten rondom de studentenprotesten op universiteiten. Op dit moment is er nog geen stijging te zien in het aantal meldingen dat bij de inspectie binnenkomt, ondanks wat er allemaal speelt. Dit is uitzonderlijk. De vraag aan de Ringen-deelnemers is wat zij merken van de protesten en welke meldingen er bij hen binnenkomen.

Datum

Mei 2024

Onze referentie

45987209

LAKS spreekt zich uit als organisatie van aankomende studenten. Zij hebben zorgen over de protocollen voor demonstraties in relatie tot de vrijheid van meningsuiting. De concepten die tot nu toe gedeeld zijn kunnen zodanig gelezen worden dat demonstraties altijd verboden kunnen worden. Universiteiten moeten juist een plek zijn om het gesprek te voeren. LAKS is van mening dat heel voorzichtig moet worden omgegaan met een dergelijk protocol. Het zou goed zijn als de inspectie de balans tussen sociale veiligheid en vrijheid van meningsuiting in de gaten houdt.

De AOb geeft aan de opmerking van LAKS te herkennen. Er is veel onrust onder medewerkers in het wetenschappelijk onderwijs (hierna: WO) en de AOb worstelt ook wel met de situatie. Er zijn bijvoorbeeld signalen dat medewerkers niet betrokken worden bij het opstellen van de genoemde protocollen, en medewerkers met tijdelijke contracten durven zich niet uit te spreken.

De MBO Raad geeft aan dat in het MBO de gevoelens hetzelfde zijn, maar de uitingsvormen heel anders. De gebeurtenissen roepen veel emoties op bij studenten. Via het Expertisepunt Burgerschap probeert de MBO Raad de instellingen te helpen. Er is echter geen sprake van veel formele signalen.

De VO-raad geeft aan niet veel expliciete signalen te krijgen. Voor het vo is vooral het in veiligheid kunnen voeren van de dialoog van belang. Ook is er contact geweest met de Joodse scholen in Amsterdam. Leerlingen van die scholen voelen angst om hun identiteit te uiten in het openbaar, wat zeer verontrustend is. Dus de sentimenten zijn herkenbaar, echter in een andere context.

CNV geeft aan onthutst te zijn over de houding van universiteiten richting hun werknemers; in één van de protocollen bijvoorbeeld worden medewerkers in één adem genoemd met meubilair en dieren. In Amsterdam is de situatie extreem, dit blijkt ook uit verhalen van een CNV-lid uit die stad. CNV wil graag verbindend optreden maar het is ongehoord dat er geen gehoor wordt gegeven aan de werknemers. Het is juist van groot belang om elkaar nu op te zoeken en deze opgave inclusief te benaderen; dat doen we nu te weinig. Laten we, ook richting medewerkers, juist nu proberen de handen vast te houden.

De inspectie dankt de Ringen-leden voor het delen van hun ervaringen. De inspecteur-generaal van het Onderwijs (hierna: IGO) geeft aan deze ervaringen ook over te willen brengen naar OCW. De Ringen-deelnemers geven aan hier mee in te stemmen.

2. Actualisatie onderzoekskaders

De inspectie start met een toelichting op het proces. Er is een apart overleg geweest voor technische vragen (het 'vragenuurtje' op 26 april 2024). Daar zijn ook een aantal inhoudelijke vragen gesteld, waar niet direct antwoord op kon worden gegeven. In dit overleg wordt een mondelinge toelichting gegeven op deze vragen; een schriftelijke terugkoppeling volgt zo snel mogelijk na het overleg. Verder is het verslag van dit overleg de bron voor de opmerkingen van de

Datum
Mei 2024

Onze referentie
45987209

Ringen-deelnemers, dit zal ook naar de Tweede Kamer worden gestuurd. De voorzitter vult aan dat vorig jaar ook een deel van de schriftelijke reacties van de Ringen in het verslag is opgenomen. De VO-raad merkt op dat vorig jaar ook de vragen en antwoorden van de Ringen als bijlage bij het verslag zijn opgenomen. Kan het verslag van het vragenuurtje ook als bijlage worden toegevoegd, samen met de vragen en antwoorden? De inspectie geeft aan dat dit akkoord is. Bij het verslag van het huidige Ringen-overleg zal ook het verslag van het vragenuurtje en het overzicht met vragen en antwoorden worden opgenomen zodat dit één pakket wordt.

Vervolgens komen de nog openstaande vragen aan de orde.

De eerste vraag waar de inspectie op ingaat is: *Wat is de reden dat de beoordeling van de standaard Basisvaardigheden OPO en het meenemen van dit oordeel in het eindoordeel op schoolniveau wordt uitgesteld?*

De inspectie merkt ten eerste op dat het goed is dat er naar deze standaard is gekeken. Er worden heel veel herstelopdrachten gegeven. Scholen hebben dus echt moeite om aan de standaard te voldoen. Er is dus wel een 'lek' gevonden. En wie zien ook dat scholen ermee aan de slag willen. Het lijkt de inspectie op dit moment echter niet effectief om onvoldoendes te geven. Effectiever is het om de ingeslagen beweging van de scholen te versterken door heldere herstelopdrachten te geven. Het geven van onvoldoendes wordt daarom uitgesteld; dit lijkt nu de meest verstandige optie. Er is nog wel de politieke werkelijkheid om rekening mee te houden.

Ouders & Onderwijs vraagt of de inspectie meer toelichting kan geven op de timing van dit besluit. De inspectie geeft aan dat het voor veel scholen nu de eerste keer is dat ze op deze manier nadenken over het curriculum. Om te stimuleren geeft de inspectie herstelopdrachten. Er is dus meer tijd nodig voor de scholen om naar de norm toe te groeien. Ouders & Onderwijs geeft aan dit begrijpelijk maar ook zorgelijk te vinden. De standaard zelf is niet te streng, daar is iedereen het over eens; echter we zien nu dus dat veel scholen niet voldoen aan de ondergrens. De inspectie beaamt dat het ingewikkeld is, daarom is er ook goed over nagedacht met als centrale vraag 'wat is nu effectief?'.

De AOb geeft aan zich in dit licht te hebben verbaasd over sommige reacties op de Staat van het Onderwijs. Het signaal komt kennelijk weer niet aan. Verder is de AOb het er mee eens dat het geven van onvoldoendes geen structurele verandering zou brengen, ook kijkend naar wat een onvoldoende doet in de klas. Ouders & Onderwijs vult aan dat ook zij zich verwonderen over het telkens terugkerende tegengas tegen basisvaardigheden, dit is heel zorgelijk. De inspectie geeft aan dat dit inderdaad niet behulpzaam is en dat het ongemak hier begrijpelijk is. De AOb brengt in dat de zorgen over basisvaardigheden echt wel worden gezien en dat docenten dit ook uitspreken. Daar wil de AOb ook niet voor weglopen. De inspectie geeft aan te zien dat scholen zoekende zijn en ook echt aan de slag willen. In ieder geval is dit nu het voorgestelde besluit.

Datum

Mei 2024

Onze referentie

45987209

Ouders & Onderwijs refereert aan een interessante grafiek die werd getoond tijdens de Staat van het Onderwijs, met stippen en schoolweging. De vraag is of elke school ook weet welke stip ze zijn? Is het niet mogelijk om ze hier op te wijzen via bijvoorbeeld een brief? De voorzitter geeft aan dit punt graag straks te bespreken bij het agendapunt Staat van het Onderwijs.

De PO-Raad heeft nog een vraag over het besluit over de standaard OPO. De raad is het eens met het besluit en vraagt of de zorgelijke uitkomsten de hele linie van OPO betreffen, dus zowel taal, rekenen als burgerschap? De inspectie geeft aan dat dit uiteen loopt. Echter de achtergrond van de vele herstelopdrachten, dus de achterliggende vragen waar scholen mee worstelen zijn voor deze gebieden hetzelfde. De PO-Raad geeft aan dat scholen er inderdaad mee worstelen. Het bestuurslid van CNV geeft aan onlangs zelf te maken te hebben gehad met een onderzoek naar burgerschap op de school waar zij werkzaam is. Dit was heel leerzaam. Een deel van dit onderwerp gaat ook om monitoring; het ontbreken daarvan kan ook een onvoldoende opleveren. In het geval van deze school was er sprake van gebrekkige levering door de partij die de monitoring uitvoerde, waardoor de school niet op tijd was met aanleveren. Buiten deze monitoring gebeurt er al veel goeds op de scholen. De inspectie is het hier mee eens, echter deze goede voorbeelden zijn nu nog fragmentarisch. Het beeld van de inspectie is dat er ook mee geworsteld wordt. Het helpt dan niet om alleen onvoldoendes uit te delen. CNV geeft aan dat zij ook van hun leden terugkrijgen dat er veel behoefte is aan hulp op dit onderwerp. De inspectie geeft aan hierover ook het gesprek te voeren met OCW; er zou meer hulp kunnen komen van de expertisepunten en bijvoorbeeld het materiaal van SLO. Er is echt veel beschikbaar voor de scholen.

De volgende vraag waar de inspectie op ingaat is: *Biedt de WOT (voldoende) ruimte voor het uitvoeren van de twee verschillende typen kwaliteitsonderzoeken, d.w.z. risico- en steekproef-?*

Wat is de toegevoegde waarde van de steekproef-kwaliteitsonderzoeken en wat gaat het bieden gezien de onrust die het nu in het veld oproept?

Voor wat betreft de wettelijke basis is het antwoord dat die er zeker is, namelijk in artikel 11 derde lid en in artikel 15 van de WOT. Als het gaat om de toegevoegde waarde van de steekproef-kwaliteitsonderzoeken (hierna: SKO); deze steekproef wordt a-select getrokken en geeft daarmee een beeld dat de inspectie kan gebruiken om naast de uitkomsten van de andere onderzoeken te leggen. Dat is een macro-effect. Een micro-effect van een SKO is dat de school op eigen niveau ook voordeel kan halen uit het onderzoek.

Vervolgens komt de volgende vraag aan de orde: *Nav het onderzoek naar de kwaliteit van de extra ondersteuning ('Kwexon') is de formulering 'ambitieuw' in de Basiskwaliteit-tekst van OP2 terechtgekomen; is deze term uit de wet afkomstig – zo ja, waar staat die? NB: 'ambitieuw' scheidt verwachtingen naar ouders toe en kan in het verplichte overleg met ouders aan de orde komen en tot frictie leiden.*

Datum

Mei 2024

Onze referentie

45987209

NB: elders wordt de formulering 'hoge verwachtingen' gebruikt; daarvoor geldt hetzelfde. Welke criteria worden hiervoor door de inspectie gehanteerd?

De inspectie heeft deze formulering overgenomen uit de handreiking voor ontwikkelingsperspectief (hierna: OPP), van het Steunpunt Passend Onderwijs. deze handreiking is opgesteld in samenwerking met partijen uit de Ringen. De gebruikte formuleringen zijn niet in de wet te vinden.

In het verlengde hiervan werd ook een vraag gesteld of de inspectie om meer OPP's vraagt. Een OPP is verplicht voor de leerlingen die extra ondersteuning moeten krijgen. Uit het 'Kwexon' onderzoek blijkt dat niet voor alle leerlingen die dat nodig hebben een OPP wordt opgesteld. Daarnaast kan de kwaliteit van de OPP's ook verhoogd worden.

AVS merkt op dat het in het vragenuurtje meer ging over de brede systematische aanpak; een fragmentarische aanpak in volle klassen is niet gewenst. De inspectie antwoordt dat het uiteraard begint bij een goede basis, daar heeft elke leerling baat bij. Echter bij passend onderwijs is een doelgericht aanbod wel van belang voor de leerling die dat nodig heeft. Het gaat daarbij niet om de administratieve verplichting; het OPP vloeit voort uit de vraag om het goed op orde te hebben.

De volgende vraag is: Waarom wordt in het mbo-kader (al) verwezen naar de oriëntatieprogramma's – zijn deze al bij wet vastgelegd?

De inspectie verwijst hiervoor naar de Beleidsregel 'Uitleg van de regels voor het bieden van oriëntatieprogramma's' die eind april is vastgesteld.

Tot slot komt de laatste nog openstaande vraag aan bod: *Op blz. 17 lezen we: De school werkt samen met gemeente, COA, voorschoolse voorzieningen, voorgaande scholen, uitstroomscholen en ketenpartners door informatie over leerlingen uit te wisselen en het onderwijs in een doorgaande leerlijn te realiseren. Hoe verhoudt zich dit tot de AVG? Wat moet er vastgelegd zijn om deze uitwisseling te doen, voordat we diverse klachtenprocedures aan de broek hebben. Hier is in het werkveld bij schoolleiders onzekerheid over.*

De inspectie biedt aan om duidelijk aan te geven waar een heldere basis ligt voor uitwisseling van gegevens en op welke gebieden er nog geen duidelijke wetgeving is. Dan is voor iedereen helder wat er wel en niet door de wet gedekt wordt.

De AOb komt terug op het punt over de OPP's en meldt dat zij met name vanuit mentoren horen dat hierover veel onduidelijkheid is. Het zou prettig zijn als er meer duidelijkheid komt, bijvoorbeeld via goede voorbeelden van de inspectie. Ouders & Onderwijs geeft aan dat OCW werkt aan een handreiking.

De PO-Raad vraagt over het besluit van de inspectie over de standaard OP0 hoe lang dit geldig blijft. De inspectie noemt geen datum maar geeft aan dat dit in ieder geval het komende schooljaar betreft. Ook wordt een vinger aan de pols gehouden.

Datum

Mei 2024

Onze referentie

45987209

De PO-Raad vraagt daarop of het voornemen om er op termijn een kernstandaard van te maken nog wel staat. De inspectie antwoordt daar niet van af te zijn gestapt.

AVS geeft aan dat één vraag nog niet beantwoord is, namelijk: *Op blz. 13 van de WAS/WORDT lijst geven jullie aan dat de rapporten voortaan in de derde week na vaststelling openbaar zijn. Bij ons is de vraag naar voren gekomen of bij het succesvol afronden van een herstelopdracht het nieuwe rapport ook wordt gepubliceerd. De ervaring leert nu dat het oorspronkelijke rapport blijft staan.*

De inspectie licht toe dat dit afhankelijk is van de afspraken die zijn gemaakt. Deze worden vastgelegd in de tabel met herstelopdrachten. Er zijn drie mogelijkheden: herstel met vertrouwen waarbij geen rapport volgt, een rapport op basis van door het bestuur geleverde verantwoording en tot slot een herstelonderzoek uitgevoerd door de inspectie met uiteindelijk ook een rapport. AVS concludeert dat bij optie één geen rapport volgt; hierover komen regelmatig vragen van scholen. De inspectie vult aan dat deze optie alleen voorkomt bij scholen die het eindoordeel 'voldoende' hebben.

De VO-raad geeft aan dat zij nog een vraag hadden over doorstroomrecht: *De formulering 'gelijke kans om door te stromen naar havo en vwo' is ongelukkig omdat het enerzijds de hoog/laag discussie (opwaartse druk) benadrukt en anderzijds de vraag oproept wat de ambitie van de inspectie hierin is. Kan de formulering worden aangepast zodat deze dichter bij de letterlijke wettekst blijft?*

De inspectie geeft aan dat de formulering inmiddels is aangepast. Deze luidt nu als volgt: "De school laat in beginsel leerlingen met een diploma havo of vmbo in de theoretische of gemengde leerweg toe tot het vijfde leerjaar van het vwo respectievelijk het vierde leerjaar van het havo."

De MBO Raad constateert dat alles helder is en staat achter deze actualisatie van het onderzoekskader. Er zijn nog wel twee punten die spelen. De MBO Raad realiseert zich dat dit niet voor deze tafel is, maar wil dit desondanks hier onder de aandacht brengen. Hoewel duidelijk toegelicht loopt de uitvoering van de SKO's niet altijd gelijk op met de doelstelling. Het tweede punt betreft de oriëntatieprogramma's, waar de MBO Raad voor is, maar wel kanttekeningen heeft bij de kaders zoals nu zijn opgesteld.

De NRTO sluit zich hierbij aan.

De inspectie geeft tot slot een korte toelichting op het verdere verloop van het proces rond de onderzoekskaders. De genoemde wijzigingen worden verwerkt in de concept-kaders en de was-wordt lijst. Daarna wordt dit voorgelegd aan OCW voor een laatste controle, vervolgens gaat het pakket naar de Tweede Kamer voor een voorhang en tot slot naar de minister. Na vaststelling wordt er een nieuwsbrief-special verstuurd en komen de kaders op de website van de inspectie. In augustus zullen ze in gebruik worden genomen.

Datum
Mei 2024

Onze referentie
45987209

De voorzitter vult aan dat het verslag van dit overleg inclusief bijlagen eind deze week wordt verstuurd. Het verzoek is om hier zo snel mogelijk op te reageren, dit kan uiterlijk maandag 27 mei.

3. Onderwijsresultatenmodel vo

De inspectie informeert de Ringen over de stand van zaken van de herziening van het onderwijsresultatenmodel vo. Het agendapunt start met een korte presentatie. Deze bevat een weergave van het proces van de herziening, de uitkomsten van de evaluatie van het huidige model en de stand van zaken en het vervolg.

Twee hoofdpunten uit de evaluatie zijn:

- Behoud (en versterk waar mogelijk) de positieve kenmerken en effecten van het model;
- Neem negatieve kenmerken en effecten zoveel mogelijk weg; meenemen bij herziening.

In de presentatie komen ook een aantal herzieningsvoorstellen aan de orde. De inspectie benoemt dat hierover nog geen besluit is genomen.

Op de sheet met negatieve kenmerken staat onder andere "Het basisschooladvies bij de berekening en beoordeling van R1". De AOb benoemt dat dit nu erg actueel is, gezien de doorstroomtoets. Hier zijn veel zorgen over; over drie jaar hebben de resultaten hiervan effect in de onderwijsresultaten. De inspectie geeft aan dat dit zeker wordt meegenomen; eventuele grote uitschieters worden zeker niet genegeerd. Ook de geluiden en zorgen zijn bekend bij de inspectie. De VO-raad geeft aan deze zorg ook te delen. Ouders & Onderwijs vult aan dat de doorstroomtoets alleen dubbele adviezen geeft; de verplichte bijstelling is dus altijd naar boven, waardoor veel kinderen te hoog scoren op de toets.

De MBO Raad vraagt naar punt 5 "De berekening van op- en afstroom in het model". Ongediplomeerde uitstroom naar het mbo wordt nu negatief geframed. De term 'afstroom' helpt dan niet, neemt de inspectie dat mee? De inspectie antwoordt daarop bevestigend, dit is een belangrijk onderdeel van het gesprek.

Ouders & Onderwijs is blij met de evaluatie van het model maar legt een fundamentele vraag voor: is dit wel een goede manier om scholen prikkels te geven en om de onderwijskwaliteit te meten? Wat hen betreft komt er een fundamenteel gesprek. De inspectie vraagt Ouders & Onderwijs wat hun eigen antwoord is op deze vragen, waarop Ouders & Onderwijs aangeeft dat dit 'nee' is; wat hen betreft is dit geen goede manier. Het is algemeen bekend dat scholen hier in de praktijk heel erg op sturen. Dit heeft een negatief effect op kinderen; voorbeelden hiervan zijn aansturen op niet-doubleren of slecht presenterende leerlingen niet aan examens laten deelnemen. Dat is praktijk, en dat komt nu niet genoeg op tafel. De inspectie geeft aan dit een goede discussie te vinden, het zou ook goed zijn om deze vraag daarin te betrekken. Er zit wel een historie achter de ontwikkeling van het huidige model en waarom dit zo is opgesteld.

De AOb herkent de geschetste balans tussen kritiek en optimisme; wel delen zij de zorgen van Ouders & Onderwijs. Ook bij de AOb zijn casussen die dit

Datum

Mei 2024

Onze referentie

45987209

onderstrepen, bijvoorbeeld druk rondom het ophogen van cijfers. De reputatie van de school speelt hierbij vaak een rol. Dit soort zaken komen niet bij de inspectie terecht, docenten durven het ook niet te melden bij de inspectie. Er is ook een lichte toename waar te nemen in dit soort oekazes. Ouders & Onderwijs vraagt hoe de inspectie dan bij de evaluatie onder andere tot de conclusie komt dat de meeste mensen redelijk tevreden zijn over het huidige model. De genoemde bezwaren zijn door hen al meerdere keren ingebracht op meerdere plekken, echter nu is dat niet terug te zien. De VO-raad vult aan dat het gevoel blijft dat we ondanks deze geluiden toch weer uitkomen op het 'tweaken' van het huidige model. De AO*b* benoemt dat er ook een samenhang is met andere onderdelen, zoals bijvoorbeeld een veilige cultuur en het professioneel statuut. Die moeten wel heel goed op orde zijn wil dit model werken. En juist die aspecten lijken minder te worden. Er is weinig lijn/ communicatie richting docenten, ook dat wil de AO*b* oppakken. De zorgen zitten dus vooral in de bredere context waarin dit valt, en dit is ook door meerdere organisaties zo benoemd.

De inspectie geeft aan dat voor de evaluatie met een brede groep betrokkenen gesproken is, zoals wetenschappers, docenten en schoolleiders. Hier komt een genuanceerd beeld over het model uit. De voorgestelde verbetervoorstellen zullen naar verwachting (deels) tegemoet kunnen komen aan de tekortkomingen. Uiteraard nemen we de gemaakte opmerkingen mee. Vervolgens legt de inspectie een andere vraag voor: vinden de organisaties het meten van resultaten überhaupt niet nodig?

De AO*b* wijst op de professionele cultuur; er is nu juist te weinig besef onder docenten. De inspectie concludeert dat er eigenlijk sprake is van perverse prikkels. Ouders & Onderwijs stelt de vraag of we aan de hand van de resultaten wel meten of er ook kwalitatief goed onderwijs wordt gegeven. De vraag is eigenlijk hoe we kunnen meten dat een school het goed doet. LAKS sluit zich aan bij de opmerking over perverse prikkels. Als er bij LAKS klachten binnenkomen dan is dit meestal rondom de tijd waar de overgang van leerlingen wordt besproken. Het valt op dat met name leerlingen met een niet-traditioneel Nederlandse naam of met ouders die de Nederlandse taal niet goed machtig zijn hier mee te maken krijgen. De problematiek raakt daarmee juist die mensen die al minder kansen krijgen.

De voorzitter sluit de discussie af en vraagt de inspectie om de presentatie af te ronden. De inspectie sluit af met een toelichting op het verdere vervolg van dit project. Uiteindelijk zullen de aanpassingen van het model verwerkt worden in het nieuwe kader in 2027. Ook zullen de gemaakte opmerkingen zoals toegezegd worden meegenomen; wellicht is er nog een apart gesprek nodig. In ieder geval is duidelijk dat er bij meerdere Ringen-deelnemers behoefte is aan een fundamenteel gesprek over dit onderwerp. De PO-Raad geeft aan ook graag aan te sluiten bij zo'n gesprek, ook al gaat dit om het model voor vo. De inspectie zal het initiatief nemen voor vervolggesprekken.

4. Jaarwerkplan 2025

Datum

Mei 2024

Onze referentie

45987209

De inspectie neemt de Ringen mee in de opzet voor het Jaarwerkplan 2025. In het vorige Ringenoverleg is het Jaarwerkplan 2024 toegelicht (wat al in uitvoering is), nu worden de Ringen eerder in het proces geïnformeerd.

Aan de hand van een korte presentatie informeert de inspectie de Ringen over de planning en de onderwerpen op hoofdlijnen. Daarna worden een aantal voorbeelden gegeven van stelselonderzoeken die de inspectie wil uitvoeren, aan de hand van de volgende onderverdeling: monitoring, kwalificatie, allocatie, socialisatie en randvoorwaarden.

De AOb vraagt naar het 'Doorlopend onderzoek veiligheid', onder socialisatie. Betreft dit de veiligheid voor leerlingen? De inspectie antwoordt dat dit inderdaad het geval is. De AOb geeft aan dat de arbeidsinspectie ook onderzoek doet, het is lastig als dit wordt gescheiden van elkaar. De inspectie beaamt dat het inderdaad goed is om samen op te trekken waar mogelijk.

Ouders & Onderwijs vraagt of er ook een mogelijkheid is om mee te denken over de onderzoeken. De inspectie constateert dat dit raakt aan de projectbeschrijvingen; dat is een groot pakket met zo'n 30 beschrijvingen. Wellicht kan in ieder geval de lijst met onderzoeken worden gedeeld, waarna er vragen over kunnen worden gesteld. Indien gewenst kan dan ook de opzet van bepaalde onderzoeken gedeeld worden. Ouders & Onderwijs geeft aan hier graag gebruik van te willen maken.

De inspectie merkt nog op dat het proces rondom het Jaarwerkplan strak is ingekaderd met deadlines; een toezegging om nog echt mee te denken kan in dit stadium niet worden gedaan. Wel loopt er inmiddels ook een proces voor de meerjarenprogrammering 2026 en verder, daar kunnen de Ringen wel meer in worden betrokken en meegenomen.

5. Staat van het Onderwijs 2024 – terugblik

Tot slot kijkt de inspectie graag met de Ringen terug op de presentatie van de Staat van het Onderwijs. De inspectie hoort graag hoe de Ringen de boodschap hebben ontvangen en welke reflecties zij hierop hebben.

De AOb vond de boodschap goed en herkenbaar; ook de toon was goed. Er is net een enquête geweest en de zorgen leven ook onder docenten. Er is daarnaast ook wat frustratie over de herhaling van de boodschap; wanneer verandert er eens wat? Er is sprake van een bepaalde moeheid. Maar er is ook een gevoel van irritatie bij ontkenning van de boodschap en vermoedelijk zit daar ook een kern van het probleem. Kortom: de boodschap is goed geland en de AOb onderschrijft de conclusies. De inspectie dankt de AOb voor de inbreng en geeft aan zich aanbevolen te houden voor het ontvangen van de uitkomsten van de genoemde enquête. De AOb geeft aan de uitkomsten graag te delen.

LAKS sluit zich aan bij de AOb; er zijn frustraties over de herhaling van de boodschap, en ook zij zien ontkenning en relativering van cijfers. Vrijblijvendheid kan niet meer bestaan, we moeten dit samen doen. Ook in gesprekken valt op dat

Datum

Mei 2024

Onze referentie

45987209

de toon verdedigend is ('let op met ingrijpen door de overheid'), echter dit probleem moet juist in gezamenlijkheid worden opgepakt.

De MBO Raad geeft aan zeer onder de indruk te zijn van het proces en het document. Dit is zeer interessant en bevat waardevolle informatie. Wel is er sprake van ongemak bij de congresdag zelf; enerzijds de alarmbel die afgaat en anderzijds een feeststemming. Het bruggetje naar een handelingsperspectief kwam ook niet zo goed uit de verf. Kortom, er was een discrepantie qua boodschap. Verder nog een vraag om mee te nemen: wat doet de inspectie op zo'n dag en wat doet het ministerie? Zijn de goede verantwoordelijkheden ook in positie? Dit biedt wellicht aanknopingspunten voor het vervolg.

AVS complimenteert de thematische aanpak van de Staat van het Onderwijs, dit is wat hen betreft een goede keus, ook voor de samenhang. Onder de schoolleiders is te horen dat zij de boodschap toch negatief vonden; is er wel voldoende aandacht voor het tekort aan schoolleiders? AVS neemt in ieder geval de boodschap mee om ook zelf kritisch te zijn.

Verder heeft AVS de Staat van de Schoolleider gepresenteerd, fijn dat daarvoor gelegenheid was. Wat ook opviel in hoe het gevallen is: veel reacties zijn negatief, ook kwam de vraag op 'hoe halen we er energie uit?'. Ook sluit AVS zich aan bij de opmerking van de MBO Raad over het ongemak van de dag. Hoe kan de dag nog meer inhoudelijk worden?

Het grafiekje over schoolgewicht werd in eerste instantie verkeerd begrepen, tijdens de presentatie werd de indruk gewekt dat we dingen naar elkaar toe duwen.

Tot slot voelde AVS ook een spanning op de hele dag over de vraag hoe we de cijfers zien in relatie tot de route naar inclusief onderwijs. Daarover worden nu gesprekken gevoerd met de PO-Raad en dat appèl gaat AVS zeker doen.

De VO-raad onderschrijft de opmerking dat de bijeenkomst van schoolleiders zeker moet blijven. De omschrijving van de MBO Raad over het 'feestje' bij een stevige boodschap, dus het ongemak, is herkenbaar. De urgentie wordt wel herkend, maar bij een negatieve ontvangst staat men minder open om zaken op te pakken. Het is lastig om het 'wenkende' te ontvangen als men nog in de negativiteit zit; de vraag is hoe je dat beter in verband kunt brengen.

De VO-raad geeft aan ook benieuwd te zijn naar hoe de inspectie de ontvangst in de media ziet. Verder viel op dat de technische rapportages, die nodig zijn om dingen beter te begrijpen, pas later werden gepubliceerd. Het zou helpend zijn als dit eerder kan.

In reactie op deze laatste opmerking geeft de inspectie aan dat er naar gestreefd wordt om de technische rapportages zo snel mogelijk te publiceren, echter dit lukt niet altijd.

De PO-Raad deelt de opmerking van de MBO Raad over het handelingsperspectief. Verder is de oproep om meer duidelijkheid te geven over percentages; enerzijds 20% onvoldoende, andere data laten zien dat 98% de referentieniveaus haalt. De inspectie beaamt dat dit inderdaad een verwarrende factor was, dit moet beter in

Datum

Mei 2024

Onze referentie

45987209

verband worden gebracht. Het is allebei waar maar de inspectie moet er een goede toelichting bij geven, dat is nu niet goed gelukt. De PO-Raad merkt tot slot op dat er veel waardering was voor de aandacht voor het personeelstekort.

Ouders & Onderwijs geeft aan overwegend positief te zijn over de congresdag; meer specifiek de manier waarop de inspectie weer een spiegel voorhoudt. Ook complimenten aan de waarnemend IGO als vervanger. Verder graag aandacht voor het eerder genoemde punt: we weten dat er scholen zijn die het wel kunnen, maar ook dat er scholen zijn waar het niet lukt. Hoe zorgen we ervoor dat scholen dit weten? Dus op welk punt ze zelf zitten en welke school in de buurt bijvoorbeeld beter presteert. De inspectie geeft aan dat dit in principe als open data wordt gepubliceerd, echter moet worden uitgezocht of dit ook tot op schoolniveau het geval is.

De NRTO sluit zich voor wat betreft de waardering aan bij de overige Ringen-deelnemers en heeft daarnaast nog een aantal concrete opmerkingen. De thematische aanpak is op zich mooi, echter het is wel jammer dat het niet-bekostigd onderwijs nu niet meer zichtbaar is, dat is lastig. Kan dit wellicht weer terugkomen?

Bij het onderwerp professionalisering van personeel is het niet-bekostigd onderwijs wel genoemd; de NRTO zou daar graag een keer dieper over doorpraten. Is het echt zo of gaat het om het zicht erop? Tot slot: het niet-bekostigd onderwijs zou graag een rol willen spelen in passend onderwijs, maar het ontbreekt aan handelingsperspectief naar OCW. Hier worden kansen gemist. Dit is echter geen gesprek voor deze tafel.

De inspectie dankt de deelnemers voor de complimenten en geeft een korte reactie. Een aantal jaren geleden is er bewust voor gekozen om langere tijd op één thema te focussen. Dat kan inderdaad wel leiden tot een gevoel van misnoedigheid. Echter dit hoort erbij omdat de inspectie focust op waar het probleem zit. Op de congresdag wordt geprobeerd de energie er in te houden, juist ook door de boodschap 'het kan wel'. Voor wat betreft het gevoel van een feestje; voor veel mensen is deze dag ook een soort 'reünie'. Het is één van de weinige gelegenheden waar het hele veld elkaar kan ontmoeten. Dit doet iets met het karakter van de dag. Echter de inspectie neemt het gevoel van discrepantie graag ter harte.

Voor wat betreft de media; veel (beeld)media kozen ervoor om bij de goede voorbeelden langs te gaan, dat was mooi om te zien.

6. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

De voorzitter herinnert de Ringen-deelnemers aan het verzoek om zo snel mogelijk te reageren op het conceptverslag en sluit daarna de vergadering.